

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ФИНАНСОВО-СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ НА ТЪРГОВСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Доц. к.т.н. Алла И. Алексеева¹

Резюме: В статията се разглежда методиката за преизчисляване показателите на финансово-счетоводната отчетност за оценяване дейността на търговската организация в условията на инфлация, което е изключително важно за повишаване обосноваването на управленските решения. Изчисленията са извършени на базата на конкретен пример за действаща организация.

Ключови думи: оценка, влияние на инфлацията, корекция на показателите, парични и непарични балансови статии, финансови резултати.

JEL: G30.

Осигуряването на устойчива динамика на социално ориентираното икономическо развитие предопределя необходимостта от ефективно използване потенциала на отделните стопански субекти. В процеса на управление на съвременното предприятие е важно да се вземат под внимание взаимовръзката и взаимодействието на неговите процедурно-технологични и ресурсни компоненти, което ще спомогне не само да бъдат достигнати планово-разчетните резултати за раз-

---

¹ Доцент в катедра „Счетоводна отчетност“ – Пятигорски филиал на Северо-Кавказкия държавен технологичен университет

витието на търговските организации в дългосрочен период, но и ще гарантира значимостта, устойчивостта, а също така адекватността на функционирането, изхождайки от натрупания потенциал, равнището на използваните ресурси, степента на конкурентоспособност и т.н.

Трябва да отбележим, че резултатът от управленската дейност, по правило, се оценява от субекта на управление в съответствие със собствените вътрешни критерии, докато елементите на външната среда (включително обектът на управление) – се оценяват съгласно свои, външни критерии по отношение на стопанската система. При това понятието оценка се използва в два аспекта: като непосредствен резултат от измерването и като процес. Процесът на оценяване се състои в това, че състоянието на икономическия агент се описва с набор от показатели, измервани в определени скали. Ефективността на неговото функциониране се анализира, изхождайки от някои критерии. Оценките (оценката като резултат) по тези критерии също се измерват в съответните скали.² Процесът на оценяване предвижда преминаване от пространството на състоянията на стопанската система в критериалното пространство, тоест, предполага се установяване на зависимост между значенията на оценките по критерии и значенията на показателите за състоянието (в частен случай критериите могат да съвпадат с показателите).³ В резултат на това изборът на критерии трябва да бъде обусловен от целите на оценяването.

В системата за оценяване резултативността на производствената, търговската и финансовата дейност на търговската организация обобщаващи са показателите на печалбата. На свой ред величината на печалбата на стопанския субект се определя от обема на продажбите (работите, услугите), нивото на разходите и инфлационните процеси. В условията на инфлация значително намалява икономическият потенциал на предприятието, тъй като изписването на суровини и материали като разход по ниски цени на придобиване, а също така малките амортизационни отчисления върху основните средства и нематериалните активи водят до образуване на инфлационна

---

² Вж. **Новиков**, Д. А. Методология управления / Д.А. Новиков. - М. : Либроком, 2011. - 128 с.

³ Пак там, с. 128.

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

свръхпечалба, което благоприятства извършването на завишени данъчни плащания. Ако парите губят покупателната си способност със значителни темпове, то сравняването на сумите, получени от операции дори в пределите на един отчетен период, ще въвежда в заблуждение ползвателите на финансовите отчети. Затова при висока инфлация финансово-счетоводната отчетност на предприятието, изготвена според резултатите от финансово-стопанската дейност за отчетния период, трябва да бъде коригирана с темповете на инфлацията.

Така темпът на инфлация в страната според официалните данни през 2013 година е бил 6,5%, през 2014 година – 11,35%, през 2015 г. –12,91% и прогнозата е за 10,4% през 2016 година⁴, което е признак за пълзяща инфлация.

Инфлацията се характеризира с индекса на потребителските цени (ИПЦ), който се изчислява и публикува от Федералната служба за държавна статистика на РФ. Индексът на потребителските цени е един от видовете индекси на цените, който се използва в икономиката за измерване средното ниво на цените на стоките и услугите от потребителската кошница за определен период.

Оценката за влиянието на инфлацията върху условията и резултатите от финансово-стопанската дейност на търговската организация е целесъобразно да започва от разделянето на балансовите статии на две групи: парични и непарични статии. Важната особеност на паричните статии се състои в това, че те не се коригират, за да се отчете въздействието на инфлацията, тъй като вече отразяват цените, които действат към датата на съставяне на отчетността. Корекция на непаричните статии се извършва, като се взема под внимание промяната в индекса на цените, който се прилага спрямо балансовата стойност, започвайки от датата на закупуване или като се отчита стойността към датата на оценяване и др.⁵ Такова разделение на балансовите статии е представено в Таблица 1.

---

⁴ Официальный сайт Федеральной службы государственной статистики РФ // [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.gks.ru>.

⁵ Вж. **Ендовицкий**, Д. А. Оценка влияния инфляции на финансовые результаты деятельности коммерческой организации / Д.А. Ендовицкий// Аудитор.– 2011. – №2 – с. 23.

Таблица 1

Състав на паричните (монетарни) и непаричните (немонетарни) активи и задължения на търговската организация (по данни на счетоводния баланс)

Активи	Пасиви
Парични (монетарни)	
1. Парични средства (включително: каса, разплащателни сметки, валутни сметки, други парични средства)	1. Дългосрочни задължения (раздел 4)
2. Вземания от дебиторите (купувачи и клиенти, полици за получаване, задължение за вноски в уставния капитал от страна на участниците, други дебитори)	2. Краткосрочни кредити и заеми
3. Финансови вложения (с изключение на паричните еквиваленти)	3. Задължения към кредиторите (доставчици и предприемачи, полици за плащане, задължения към дъщерните и зависимите дружества, задължения към персонала на организацията, държавните извънбюджетни фондове, бюджета, други кредитори)
Непарични (немонетарни)	
1. Нематериални активи	1. Капитал и резерви
2. Основни средства	
3. Доходни вложения в материални ценности	
4. Дългосрочни и краткосрочни дялови финансови инструменти	
6. Запаси	
7. Данък добавена стойност върху придобитите ценности	

Ще разгледаме примера за оценяване влиянието на инфлацията върху финансовите резултати на предприятието ООД НПФ (научно-производствена фирма) „АИВ“, чийто основен вид дейност е търговията на едро с компютри и периферни устройства. В Таблица 2 на базата на финансово-счетоводната отчетност на ООД НПФ „АИВ“ е представена динамиката на паричните монетарни активи и задължения на предприятието за 2014 – 2015 г.

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

Таблица 2

Динамика на паричните (монетарни) активи и задължения на ООД НПФ „АИВ“ през 2014–2015 г. (хил.руб.)

Активи	Години			Отклонение на 2015 г. спрямо 2013 г.	
	2013	2014	2015	Абс., хил.руб.	Темп на растеж, %
1. Парични средства	49	9	0	-49	-
2. Вземания от дебиторите	1200	3033	8761	+7561	в 7,3 р.
3. Парични финансови активи	-	-	-	-	-
Общо парични активи (ПА)	1249	3042	8761	+7512	в 7,0 р.
Пасиви					
1. Дългосрочни задължения	-	-	-	-	-
2. Краткосрочни кредити и заеми	1000	1000	1000	-	100,0
3. Задължения към кредиторите	4621	4544	8090	+3469	175,1
4. Задължение за изплащането на доходи на участниците	-	-	-	-	-
Общо парични пасиви (ПП)	5621	5544	9090	+3469	161,7
Валута на баланса	9090	9073	12643	+3553	139,1

Непаричните (немонетарни) балансови статии на анализираниято предприятие са представени в Таблица 3.

Таблица 3

Динамика на непаричните (немонетарни) активи и задължения на ООД НПФ „АИВ“ през 2013–2015г. (хил.руб.)

Активи	Години			Отклонение на 2015 г. спрямо 2013 г.	
	2013	2014	2015	Абс., хил.руб.	Темп на растеж, %
1. Нематериални активи	15	15	0	-15	0,0
2. Основни средства	66	66	0	-66	0,0
3. Незавършено строителство	-	-	-	-	-
4. Доходни вложения в материални ценности	-	-	-	-	-
5. Дългосрочни и краткосрочни дялови финансови инструменти	-	-	-	-	-
6. Запаси	7680	5870	3882	-3798	50,5
7. ДДС	-	-	-	-	-
8. Аванси дадени	-	-	-	-	-
Общо непарични активи (НПА)	7841	6031	3882	-3959	49,5

Пасиви					
1. Капитал и резерви	3469	3529	3553	+84	102,4
2. Аванси получени	-	-	-	-	-
3. Доходи за бъдещи периоди	-	-	-	-	-
4. Резерви за предстоящи разходи	-	-	-	-	-
Общо непарични пасиви (НПП)	3469	3529	3553	+84	102,4
Валута на баланса	9090	9073	12643	+3553	139,1

В процеса на анализиране влиянието на инфлацията върху крайните резултати от дейността на организацията се изчисляват значенията на следните показатели:⁶

$$K_1 = \text{ПА}/\text{А}, \quad (1)$$

$$K_2 = \text{ПП}/\text{П}, \quad (2)$$

$$K_3 = \text{ПА}/\text{ПП}, \quad (3)$$

където K_1 е относителният дял на паричните активи във валутата на баланса;

K_2 е относителният дял на паричните задължения във валутата на баланса;

K_3 е съотношението на паричните активи и паричните пасиви на организацията;

ПА и ПП са величините съответно на паричните активи и пасиви;

А и П са величините на активите и пасивите (валута на баланса);

В Таблица 4 е представен анализ на динамиката на тези показатели в ООД НПФ „АИВ“ според резултатите за 2013–2015 г.

⁶ Вж. Голощанова, Л. В. Анализ влияния инфляции на финансовые результаты / Д.А., Макейчева, А.А. Павлова[Электронный ресурс] //XXIV Студенческая международная заочная научно-практическая конференция «Молодежный научный форум: Общественные и экономические науки Режим доступа: <http://nauchforum.ru/en/node/7391>

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

Таблица 4

Динамика на показателите за анализиране влиянието на инфлацията върху резултатите от финансово-стопанската дейност на ООД НПФ „АИВ“ през 2013–2015 г.

Наименование на показателя	Условно обозначение	Година			Отклонение	
		2013	2014	2015	2015 г. спрямо 2014 г. (+,-)	2015 г. спрямо 2013 г. (+,-)
1. Парични активи, хил. руб.	ПА	1249	3042	8761	+5719	+7512
2. Парични пасиви, хил. руб.	ПП	5621	5544	9090	+3546	+3469
3. Валута на баланса, хил. руб.	А, П	9090	9073	12643	+3570	+3553
4. Относителен дял на паричните активи във валутата на баланса	К ₁	0,15	0,34	0,69	+0,35	+0,54
5. Относителен дял на паричните задължения във валутата на баланса	К ₂	0,62	0,61	0,72	+0,11	+0,1
6. Съотношение на паричните активи и паричните пасиви	К ₃	0,24	0,56	0,96	+0,4	+0,72

Направените изчисления според материалите на ООД НПФ „АИВ“ са доказателство за това, че показателят за относителния дял на паричните активи във валутата на баланса се повишава през целия анализиран период. Показателят за дела на паричните задължения във валутата на баланса спада през 2014 година в сравнение с 2013 година, но след това се покачва към 2015 година до 0,72. Намалявайки отрицателното влияние на инфлацията върху резултатите от финансово-стопанската дейност, ООД НПФ „АИВ“ трябва да се стреми да намалява относителния дял на паричните активи и да увеличава относителния дял на паричните задължения във валутата на баланса. Наред с това не бива да забравяме, че в тази ситуация може да нарасне рискът от загуба на ликвидността, което, безусловно, ще окаже отрицателно влияние върху финансовото състояние и устойчивост на организацията.

Показателят за съотношението на паричните активи и паричните пасиви характеризира величината на общата ликвидност (способността да се покрият паричните задължения с парични активи), едновременно отразявайки възможните направления за влияние на инфлацията върху крайните резултати от финансово-стопанската дейност на търговската организация. Ако неговото значение е по-голямо от 1, практически всички разходи за възпроизводство на извънборотните активи и за попълване на запасите се финансират от собствените ресурси на предприятието. В резултат на това ситуацията се отразява неблагоприятно върху величината на чистата печалба на стопанския субект поради понижаване на покупателната способност на паричните активи.

Извършените изчисления показват, че съотношението на паричните активи и паричните пасиви (K_3) на ООД НПФ „АИВ“ през 2013–2015 година е по-малко от 1, тоест разходите на предприятието за заместване на непаричните активи се покриват от смесено финансиране (използване на външни и вътрешни ресурси). В този случай в условията на инфлация вследствие намаляване дела на паричните активи организацията запазва своята покупателна способност, а чистата печалба ще бъде повече, тъй като в процеса на корекция на немонетарните статии възниква скрита инфлационна премия. Така разглежданият аналитичен показател (K_3) се явява своеобразен инфлационен лост, чиято промяна може да отслаби (укрепи) финансовата позиция на организацията и същевременно да засили (намали) нейната съпротива спрямо отрицателното въздействие на инфлацията. Този показател на анализирания период се увеличава със 73%. Това показва, че мениджмънтът на ООД НПФ „АИВ“ се стреми да се придържа към внимателна политика в частта привличане на заеман капитал за финансиране на разходите за попълване на запасите и замяна на извънборотните активи, което е положително в условията на висока инфлация.

Като се вземе предвид обособяването на паричните и непаричните балансови статии, балансът на прираста (намаляването) на активите и пасивите на организацията за периода е:

$$\Delta PA + \Delta NPA = \Delta PP + \Delta NPP, \quad (4)$$

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

където Δ е промяната на показателя (прираст или намаление).

В хода на анализиране влиянието на инфлацията върху резултатите от дейността на търговската организация е целесъобразно да се създаде балансов модел на прираста (намаляването) на активите и пасивите на предприятието, като се отчете инфлацията.

С цел извършване на количествена оценка на влиянието на инфлацията върху финансовите резултати от дейността на предприятието смятаме, че е възможно да се използват положенията на концепцията за запазване на финансовия капитал, изложени в Принципите за изготвянето и представянето на финансовите отчети в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО).⁷

Според тази концепция финансовият резултат се определя като промяна (прираст, намаляване) във величината на капитала, изразен в номинални парични единици. При това под положителен финансов резултат (печалба) се разбира прирастът на собствен капитал през отчетната година с изключение на разпределените средства между собствениците (дивиденди) и резултатите от капиталовите операции. За да се оцени въздействието на инфлацията върху финансовия резултат на търговската организация, е възможно да се използва показателят за общата ставка за инфлацията (i) за преоценяване на непаричните балансови статии. Като се вземе предвид всичко това, коригираният балансов модел на прираста (намаляването) на активите и пасивите на организацията ще приеме вида:

Исходните данни за оценяване влиянието на инфлацията върху финансовия резултат, основани на концепцията за запазване на финансовия капитал, са приведени в Таблица 5.

---

⁷ Вж. **Барабанов**, А. Международные стандарты финансовой отчетности – Обзор [Электронный ресурс] // Корпоративный менеджмент. Режим доступа: <http://www.cfin.ru/ias/overview-3.shtml>

Таблица 5
Изходни данни за анализа на прираста (намаляването) на активите и пасивите на организацията, хил.руб.

Показател	Обозначение	Актив	Обозначение	Пасив
1. Непарични статии	ΔНПА	-3959	ΔНПП	+84
2. Парични статии	ΔПА	7512	ΔПП	+3469
3. Промяна във валутата на баланса	ΔА	3553	ΔП	3553

Коригирането на паричните показатели чрез определяне нивото на тяхното обезценяване в условията на инфлация се явява начин за оценяване влиянието на инфлацията върху финансовия резултат на търговската организация. Тук се оценяват:

- степента на обезценяване на паричните активи;
- промяната в обема на другите разходи в частта за увеличаване (намаляване) на лихвените плащания по статиите за паричните задължения в условията на инфлация;
- размерът на инфлационната печалба (загуба), възникваща поради промяна в съотношението на паричните активи и паричните пасиви.

Обезценяването на паричните активи води до появата на скрита инфлационна загуба, обусловена от това, че рублата губи своята покупателна способност, в резултат на което качеството на печалбата спада.

При корекция на паричните показатели балансът на прираста (намаляването) на активите и пасивите на организацията за периода ще се промени, като се вземе предвид влиянието на инфлацията:

$$\Delta PA + \Delta NPA * (1 + i) = \Delta PP + \Delta NPP * (1 + i) + [i * (\Delta PP - \Delta PA)], [4] \quad (5)$$

Общата ставка на инфлацията за изследвания период е:

$$i = (6,5 + 11,35 + 12,91) / 3 = 10,25\%.$$

Посоченият модел (5) позволява да се оцени балансът на прираста (намаляването) на активите и пасивите на организацията, изчислен, като се отчита корекцията на балансовите статии на основата на анализа за влиянието на отделните фактори. Разчетите според изходните данни от Таблицы 2-5 са представени в Таблица 6.

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

Таблица 6
Факторен анализ на влиянието на инфлацията върху крайните резултати от дейността на организацията

Начин на изчисляване	Фактор	Формула за изчисляване	Изчисляване	Влияние на фактора, хил. руб.
1-ви начин въз основа на корекцията на непаричните активи	Промяна на непаричните активи, като се отчита инфлацията	$\Delta НПА * (1 + i)$	$-3959 * 1,1$	-4354,9
	Промяна на непаричните активи	$\Delta НПА$	-3959	-3959
	Допълнителна инфлационна печалба (загуба)	$\Delta НПА * (1 + i) - \Delta НПА$	$-4354,9 + 3959$	-395,9
2-ри начин въз основа на корекцията на непаричните пасиви	Промяна на непаричните пасиви, като се отчита инфлацията	$\Delta НПП * (1 + i)$	$3469 * 1,1$	3815,9
	Промяна на непаричните пасиви	$\Delta НПП$	3469	3469
	Инфлационен лост	$i * (\Delta ПА - \Delta ПП)$	$1,1 * (7512 - 3469)$	4794,2
	Допълнителна инфлационна печалба (загуба)	$\Delta НПП * (1 + i) - \Delta НПП + i * (\Delta ПА - \Delta ПП)$	$3815,9 - 3469 + 4794,2$	5141,1

Изчислението по първия начин показва, че в резултат на корекцията на непаричните активи, като се отчита инфлацията, може да възникне допълнителна инфлационна загуба в размер на -395,9 хил. руб. Тази загуба би довела до намаляване валутата на баланса.

При изчисляването по втория начин се изясни, че най-влиятелният фактор е инфлационният лост (4794,2 хил. руб.), а крайното въздействие на трите фактора върху допълнителната инфлационна печалба възлиза на 5141,1 хил. руб.

В процеса на анализиране на скритите и явни загуби от обезценяването на паричните показатели трябва да се има предвид, че паричните активи и задължения не възникват едновременно към края на отчетния период. На това основание, с цел да се осигури обективност на резултатите от оценяването, е необходимо да се направи допускане за равномерно възникване на паричните активи и паричните пасиви през отчетния период. При това към края на отчетния период в тези показатели на инфлационния компонент се препоръчва използването на 1/2 средногодишна инфлационна ставка.

Планирайки дейността на търговската организация в перспектива, е важно да се оценяват финансовите резултати на предприятието за бъдещи периоди, като се отчитат възможните загуби в резултат на инфлацията. Коригирането на отчетните пера за финансовите резултати с инфлацията изглежда важно, тъй като позволява да се направи извод за наличието или липсата на динамика в развитието. Под развитие в този случай може да се разбира ръстът на приходите от продажбите [1]. Анализът на влиянието на инфлацията върху финансовите резултати на ООД НПФ „АИВ“ е представен в Таблица 7.

Таблица 7
Анализ на влиянието на инфлацията върху финансовите резултати на ООД НПФ „АИВ“ през 2014–2015 г.

Показател	Година		Промяна, (+/-)	Темп на растеж, %
	2014	2015		
Значение на показателите в действащи цени				
Приход от продажбата на стоки, продукция, работи, услуги, хил. руб.	162853	1327	-161526	0,8
Чиста печалба за отчетния период, хил. руб.	60	24	-36	40,0
Рентабилност на продажбите, %	5,564	1,484	+1,77	x
Показател, отразяващ кумулативния прираст на инфлацията	1,15	1,19	+0,04	103,5
Значение на показателите, като се отчита инфлацията				
Приход от продажбата на стоки, продукция, работи, услуги, хил. руб.	187280,95	1579,13	-	0,8
Чиста печалба за отчетния период, хил. руб.	69	28,56	-40,44	41,4
Рентабилност на продажбите, %	0,037	1,809	+1,772	x

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

Резултатите от анализа показват, че темпът на растеж на прихода, без да се отчита инфлацията на ООД НПФ „АИВ“ през 2014–2015 г. възлиза на 0,81%, а като се отчита инфлацията – 0,84%. Чистата печалба без отчитане на инфлацията намалява от 60 хил. руб. през 2014 г. на 24 хил. руб. през 2015 г., т.е. спадът е с 36 хил. руб. или 40%.

Тези тенденции (доколкото можем да се доверим на финансово-счетоводната отчетност) показват незадоволителната динамика на финансовите резултати на анализирания период. Като се отчете инфлацията, този показател изглежда още по-зле. Темпът на растеж на чистата печалба през 2014–2015 г. възлиза на 41,4%.

Трябва да отбележим, че рентабилността на продажбите на ООД НПФ „АИВ“ през 2014-2015 г. се е увеличила с 1,77% , независимо от общата неблагоприятна ситуация. На Фигури 1 и 2 са представени диаграми за динамиката на продажбите и чистата печалба на ООД НПФ „АИВ“ през 2014–2015 г. в действащи и съпоставими цени.

Фигура 1. Динамика на продажбите на ООД НПФ «АИВ» в действащи и съпоставими цени през 2014-2015 г.

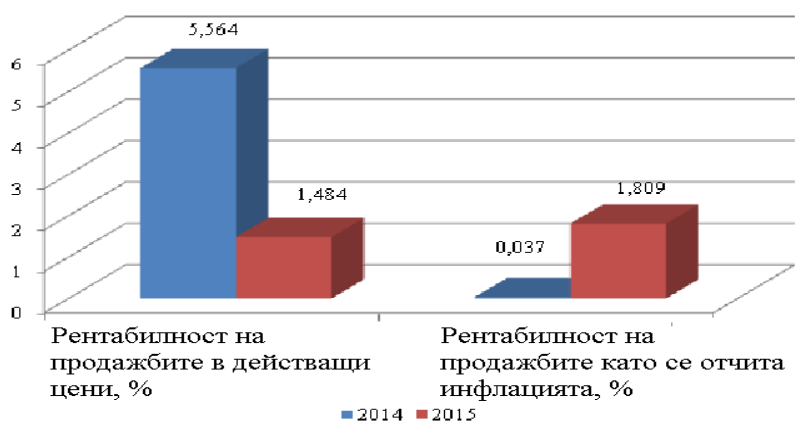
Фигура 2. Динамика на чистата печалба на ООД НПФ „АИВ“ в действащи и съпоставими цени през 2014–2015 г.

Представените материали нагледно показват, че продажбите на ООД НПФ „АИВ“ през изследвания период намаляват, обаче темповете на растеж се различават съществено в действащи и съпоставими цени. На този фон диаграмата за динамиката на чистата печалба на предприятието е доказателство за резкия растеж на разходите. При това през 2015 г. се наблюдава спад на чистата печалба спрямо 2014 г.

Важен показател за ефективността от дейността на предприятието е рентабилността на продажбите. Анализът на рентабилността позволява да се оцени способността на търговската организация да носи доход от вложения в нея капитал. В широк смисъл рентабилността означава печалба, доходност. Предприятието се смята за рентабилно, ако приходите от реализацията на продукцията (работите, услугите) покриват производствените разходи (на обратното) и, освен това, формират печалба, достатъчна за нормалното функциониране на предприятието. Рентабилността на продажбите се изчислява като отношение на чистата печалба към сумата на получения приход и характеризира ефективността на предприемаческата дейност.

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ ...

Фигура 3. Рентабилност на продажбите на ООД НПФ „АИВ“ през 2014–2015 г.

Ако рентабилността на продажбите намалява, то причината е или в нарасналите разходи, или в повишените данъчни ставки. В ООД НПФ „АИВ“ са били високи производствените разходи и разходите по продажбите. Спадането в обема на продажбите на предприятието може да е признак, преди всичко, за намалената конкурентоспособност на продукцията на ООД НПФ „АИВ“, тъй като в съвременните условия се наблюдава ограничено търсене на стоки и услуги, доставяни от предприятието. Обаче увеличаването на валутата на баланса на ООД НПФ «АИВ» за анализирания период с 3553 хил. руб. и спадането на приходите от продажбите с 161526 хил. руб. говорят по-скоро за липсата на съответствие между данните от счетоводната отчетност и реалните стопански резултати от дейността на ООД НПФ „АИВ“.

Стойността на основните средства, нематериалните активи, производствените запаси и друго имущество към датата на изготвяне на финансово-счетоводната отчетност винаги ще бъде по-висока, отколкото при неговото закупуване, щом цените на стоките, работите и услугите се повишават постоянно. Колкото е по-голямо разстоянието във времето между датата на придобиване на имуществото и датата

на съставяне на отчетността, толкова е по-голяма величината на занижаване стойността на имуществото в търговската организация.

Използването на показателите за първоначалната стойност на имуществото на организацията при продажба, покупка, приватизация, ликвидация може да доведе до големи грешки в изчисленията и загуби. Занижаването на стойността на амортизираното имущество при други равни условия не позволява да се създадат в пълна степен източници за неговото възпроизводство.

Занижаването на стойността на амортизираното имущество води до намаляване сумите на начислената амортизация, която се включва в себестойността на продукцията. Занижаването на стойността на използваните производствени запаси, както и на всички други работи и услуги, също така води до намаляване себестойността на продукцията, работите, услугите, чието следствие е непълното компенсиране на текущите разходи за сметка на постъпилите приходи, което не позволява да се извърши възпроизводство на необходимите текущи разходи през следващите отчетни периоди.

Занижаването на себестойността на продукцията, работите, услугите обуславя изкуственото завишаване на печалбата, данъка върху печалбата, показателите за рентабилността, което не позволява, обективно да се оценят резултатите от финансово-стопанската дейност на организацията и може да заблуди ползвателите на счетоводна информация.

В условията на инфлация дебиторската задлъжнялост е причина за намаляването на реалния доход на търговската организация, тъй като разликата във времето между датата на възникване на дълга и датата на неговото погасяване води до обезценяване на получените парични средства. Кредиторската задлъжнялост, обратно, е изгодна за организацията, в случай че тя се разплаща с частично обезценени парични средства. При това различната изгода при вземанията от дебиторите и задълженията към кредиторите води до преднамерено задържане на плащанията, което влияе отрицателно на паричното обръщение като цяло.

Така в условията на инфлация финансово-счетоводната отчетност често пъти не позволява, обективно да бъдат оценени реалната

стойност на имуществото на организацията, нейното финансово състояние, потоците парични средства и резултатите от дейността.

Цитирана и използвана литература

1. Алексеева, А. И. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: Учебное пособие /А.И.Алексеева, Ю. В. Васильев, А.В., Малеева, Л. И.Ушвицкий. - М.: КНОРУС, 2011. – 712 с.

2. Барабанов, А. Международные стандарты финансовой отчетности – Обзор [Электронный ресурс] // Корпоративный менеджмент. Режим доступа: <http://www.cfin.ru/ias/overview-3.shtml>].

3. Голощапова, Л. В. Анализ влияния инфляции на финансовые результаты / Д.А., Макейчева, А.А. Павлова [Электронный ресурс] // XXIV Студенческая международная заочная научно-практическая конференция «Молодежный научный форум: Общественные и экономические науки. Режим доступа:

<http://nauchforum.ru/en/node/7391>. (Дата обращения: 23.04.2016).

4. Ендовицкий, Д. А. Оценка влияния инфляции на финансовые результаты деятельности коммерческой организации [Электронный ресурс] // GAAP. RUТеория и практика управленческого учета. Режим доступа:

http://www.gaap.ru/articles/otsenka_vliyaniya_inflyatsii_na_financevoye_rezultaty_deyatelnosti_kommercheskoy_organizatsii_id_52833/. (Дата обращения: 20.04.2016).

5. Каспина, Р. Г. Финансовый учет и отчетность в условиях инфляции: учебное пособие / Р.Г. Каспина, А.С. Логинов. — Изд. 2-е, стер. — М.: Издательство «Омега-Л», 2013 — 204 с.

6. Новиков, Д. А. Методология управления. - М. : Либроком, 2011. - 128 с.

7. Федеральная служба государственной статистики — [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.gks.ru/> (Дата обращения: 23.04.2016).

БИЗНЕС **управление**

Стопанска академия
„Д. А. Ценов“ – Свищов

Година XXVII, кн. 1, 2017

СЪДЪРЖАНИЕ

МАРКЕТИНГ

ВЛИЯЕ ЛИ КУЛТУРАТА НА СТРАНАТА ПРИЕМНИК ВЪРХУ УСПЕХА НА ЧУЖДЕСТРАННИТЕ ТЪРГОВЦИ НА ДРЕБНО?

Доц. д-р Брент Смит,
ас. д-р Боряна В. Димитрова, ас. д-р Сейджун Ким 5

МЕНИДЖМЪНТ практика

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФЛАЦИЯТА ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ФИНАНСОВО-СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ НА ТЪРГОВСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Доц. к.т.н. Алла И. Алексеева 25

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ технологии

СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ НА МОБИЛНИТЕ И ЕЛЕКТРОННИТЕ РАЗПЛАЩАНИЯ В БЪЛГАРИЯ

Ас. д-р Кремена Маринова 42

ОЦЕНКА НА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ ЗА ИНДЕКСИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ОНЛАЙН ПУБЛИКАЦИИ

Гл. ас. д-р Пламен Христов Милев 60

СЧЕТОВОДСТВО и опит

АНАЛИЗЪТ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ В СИСТЕМАТА НА СЪВРЕМЕННИЯ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

Гл. ас. д-р Красимир Кулчев 80

Редколегия на сп. „Бизнес управление“

Красимир Шишманов – главен редактор, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Никола Янков – зам. главен редактор, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Иван Марчевски, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Ирена Емилова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Любчо Варамезов, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Румен Ерусалимов, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Силвия Костова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Международна редколегия на сп. „Бизнес управление“

Александру Неделеа – Университет „Стефан Велики“, Сучава, Румъния

Дмитрий Владимирович Чистов, – ФГОБУ ВПО Финансов университет при правителството на руската федерация, Москва, Русия

Йоана Панагорец – Университет Валахия, Търговище, Румъния

Йото Йотов – Драксел университет, Филадельфия, САЩ

Махмуд Ел Батран – Университет Кайро, Кайро, Египет

Наталья Борисовна Голованова – Московски технологически университет, Москва, Русия

Татяна Викторовна Орехова – Донецки национален университет, Виница, Украйна

Тадиа Джукич — Университет в Ниш, Ниш, Сърбия

Ян Тадеуш Дуда – AGH Университет за наука и технологии, Краков, Полша

Виктор Чужиков – Киевски национален икономически университет "Вадим Гетман", Киев, Украйна

Дадено за печат на 23.02.2017 г., излязло от печат на 02.03.2017 г.,
формат 70x100/16, тираж 50

© Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов,
ул. „Ем. Чакъров“ 2, тел.: +359 631 66298

© Академично издателство „Ценов“, Свищов, ул. „Градево“ 24

ISSN 0861 - 6604

БИЗНЕС управление

БИЗНЕС управление 1/2017

ИЗДАНИЕ НА
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
„Д. А. ЦЕНОВ“ - СВИЦОВ

1/2017

КЪМ ЧИТАТЕЛИТЕ И АВТОРИТЕ НА СПИСАНИЕ „БИЗНЕС УПРАВЛЕНИЕ“

Списание „БИЗНЕС управление“ публикува изследователски статии, методологически и методически разработки и прегледи, рецензии, опит.

1. Обем:

Статии: минимум - 12 страници; максимум – 20 страници;
Прегледи, рецензии, опит: минимум – 5 страници; максимум -10 страници.

2. Депозирание на материалите:

- на хартиен носител и в електронен вид (по E-mail и/или на CD);

3. Технически характеристики:

- изпълнение Word 2003 (минимум);
- размер на страницата - A4, 29-31 реда и 60-65 знака на ред;
- разстояние между редовете 1,5 lines (At least 22 pt);
- шрифт - Times New Roman 14 pt;
- полета - Top - 2.54 см.; Bottom - 2.54 см; Left - 3.17 см; Right - 3.17 см;
- номерация на страницата - долу вдясно;
- текст под линия - размер 10 pt;
- графики и фигури - Word 2003 или Power Point.

4. Оформление:

- наименование на статията, име на автора, научна степен, научно звание - шрифт Times New Roman, 14 pt, с големи букви Bold - центрирано;
- наименование и адрес на местоработата; телефони за контакти и E-mail;
- резюме на български език в обем до 30 реда; ключови думи - от 3 до 5;
- JEL класификация на публикациите с икономически характер (<http://ideas.repec.org/j/index.html>);
- основен текст (изложение);
- таблиците, графиките и фигурите се вграждат софтуерно в текста (да позволяват езикова корекция и превод на английски). Цифрите и текстът вътре в тях се изписват с шрифт Times New Roman 12 pt;
- формулите се създават с Equation Editor;

5. Правила за цитиране под линия:

При цитиране да се спазват изискванията на **APA Style (American Psychological Association)**, поместени тук: <https://www.uni-svishtov.bg/?page=page&id=71>

Всеки автор носи отговорност за отстояваните идеи, съдържанието и техническото оформление на своя текст.

6. Контакти:

Главен редактор: тел.: (+359) 631-66-397
Зам.-главен редактор: тел.: (+359) 631-66-299
Стилов редактор: тел.: (+359) 631-66-335
E-mail: zh.tananeeva@uni-svishtov.bg ; bm@uni-svishtov.bg
Адрес: Стопанска академия „Д. А. Ценов“, ул. „Ем. Чакъров“ №2, Свищов, България